BOUTERBODE

Nr. 43 ~ een uitgave van het Paulus Archief ~ december 2010

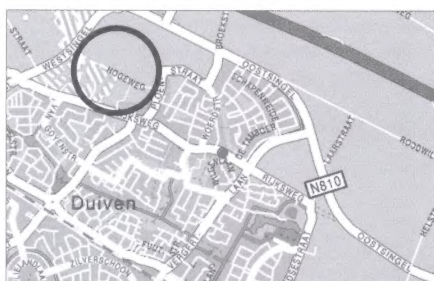

NIEUWBOUW DUIVEN KIEST VOOR JEAN DULIEU

KLEIN STRAATJE VOOR GROOT AUTEUR

Na de gemeente Almere in 2006 is het nu de beurt aan Duiven om de auteur van Paulus de boskabouter met een straatvernoeming te eren. Duiven telt 25.000 inwoners en ligt tussen Zevenaar en Arnhem. Aan de noordwestkant van de gemeente, op de voormalige locatie van Intratuin aan de Rijksweg, verrijst de nieuwe woningbouwlocatie Ploen Zuid.

In het plangebied worden in totaal zo'n 260 woningen gerealiseerd. Ze zijn gesitueerd op zogenaamde terpen, met een brink als middelpunt. Op iedere terp wordt een klein en eigenzinnig woonbuurtje gerealiseerd met een hoger gelegen, intieme brink en enkele rustige woonstraatjes. Voor de vindbaarheid van woningen leek het handig om één thema te hanteren en het college van Duiven heeft inmiddels besloten om dan ook voor de gehele wijk de namen van Nederlandse schrijvers en dichters te gaan gebruiken.

Coördinator Cluster Burgerzaken Piet Hoogstraten: 'Voor de vierde terp had men behoefte aan twee straatnamen. Destijds heb ik de grote verzameling van Nederlandse schrijvers en dichters door een medewerkster van de plaatselijke bibliotheek laten indelen in groepen, naar bijvoorbeeld een gemeenschappelijk thema of kenmerk. Een van de groepen was die van striptekenaars en stripschrijvers. Uit deze groep heeft het college uiteindelijk gekozen voor de Marten Toonderstraat en de Jean Dulieustraat. Ik moet u wel heel eerlijk bekennen, dat aan de Jean Dulieustraat straks maar drie huizen gebouwd gaan worden...'
Op 31 augustus van dit jaar heeft het college van Duiven daadwerkelijk met het voorstel ingestemd en inmiddels is men ter plaatse begonnen met de grondwerkzaamheden. Dat betekent dat de nieuwe straat ergens tussen augustus en december 2011 zal worden opgeleverd.

EEN BOSKABOUTER OP DE KERKTOREN

Paulus heeft de afgelopen decennia al heel veel meegemaakt, maar we hebben hem nog nooit aan een kerktoren zien hangen...

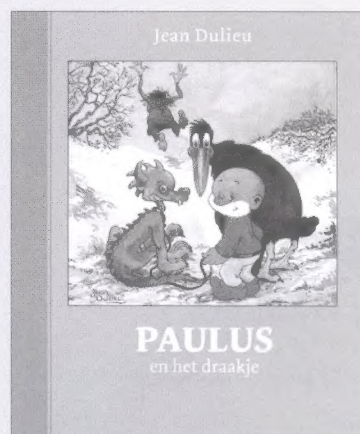
Toch lijkt dat binnenkort te gaan gebeuren, want vanaf volgend jaar hangt Paulus pontificaal aan de toren van een eeuwenoude kerk. Het zal niet makkelijk zijn het kleine baasje daarop te ontdekken. Maar mocht u het eerder in de gaten hebben dan wij, stuur ons dan meteen een foto. De eerste afbeelding die we ontvangen plaatsen we in de komende Bouterbode!

TWEE NIEUWE DRAAKJES!

In maart 2011 verschijnt deel 4 in de reeks Gouden Klassiekers, *Paulus en het draakje.*

Het belooft een bijzonder mooi boek te worden met vier gekleurde pagina's uit de oude druk van 1969, die worden aangevuld met aquarellen die niet eerder in een Nederlandse versie waren te zien.
Naast de handelseditie (€ 14,90) verschijnt er een speciale beurseditie met een alternatief omslag. De aquarel die daarop wordt gebruikt, werd onlangs teruggevonden en is nog nooit voor een omslag gebruikt.
De beurseditie van het boek **Paulus en het draakje** verschijnt in een kleine oplage en zal iets duurder zijn dan de handelseditie, namelijk € 17,50.
De speciale uitgave is te reserveren door een e-mail of brief aan de uitgeverij te sturen. Ook via de website van de uitgeverij (demeulder.nl) is reservering mogelijk.

EERBETOON AAN JEAN DULIEU

PAULUS' DROOMWERELD IN DE VITRINE

Tot maart 2011 is er een tentoonstelling over Paulus de boskabouter te zien in Het Bezoekerscentrum Wolfslaar, behorend tot de afdeling Natuur- en Milieu-educatie van de Gemeente Breda. De tentoonstelling is door Paulus-verzamelaar Chris de Ruiter ingericht in een kleine ruimte, waar de bezoekers in een cirkelvormig pad doorheen kunnen lopen. In de binnenring hangt een twintigtal panelen met een overzicht van het werk van Jean Dulieu. De buitenring bestaat uit diverse vitrines waarin een aantal scènes uit de boeken en de televisiefilms van Dulieu is nagebouwd. Verder is tussen deze vitrines in een bureau opgebouwd, dat aan moet geven hoe de werkplek van Dulieu er uitgezien zou kunnen hebben. Boven dit alles hangt rondom een serie grote foto's van bomen, om Dulieus fascinatie voor de natuur aan te geven.

Hoe komt een verzamelaar er toe om dergelijke vitrines te bouwen?

De Ruiter: 'Ik heb alles samen met mijn vader gemaakt. Ik als creatieve geest en hij als onmisbare uitvoerder. Het idee voor het maken van 3D-uitvoeringen van tekeningen van Jean Dulieu ontstond vijf jaar geleden.

Toen de financiering van een documentaire over hem niet rondkwam, wilde ik een persoonlijk eerbetoon maken. Ik kreeg een idiote inval: waarom maak ik niet een 3D-uitvoering van de heksenhut van Eucalypta, gebaseerd op de aquarellen en ontwerpen van Dulieu?

Al ongeveer tien jaar geleden vond ik een mooie boomstronk die erg leek op de holle kurkeik van het boomspook. Daarmee maakte ik toen een minibosje, met achtergrondfoto. Mijn vader bouwde de kast er omheen. Enkele jaren erna maakte ik door middel van poppenklei en poppenogen een kopie van het spook zelf, met behulp van de poppenfilmboekjes. Maar zoals gezegd, dit alles met hulp van mijn vader uiteraard. Toen ontstond het idee van de heksenhut – naar de maten zoals die beschreven werden in interviews met Jean Dulieu. Ik ging hierbij uit van de tekeningen die hij maakte voor de laatste Paulus-verhalen en de tekenfilmcell voor de nooit uitgebrachte tekenfilms.

Voor het interieur richtte ik mij op de oude aquarellen en de ontwerpen die hij zelf maakte voor de poppenserie uit de jaren zestig. Ik verzamelde daartoe objecten op rommelmarkten en veel op Marktplaats en in kringloopwinkels, met het idee: dit moet zus en zo gezaagd worden, bevestigd of gesoldeerd.

Met veel passen en meten kwam het beeld wat ik voor ogen had en wat het werk van Dulieu bij mij opriep langzaam maar zeker uit de verf. En bij die hut bleef het niet. Ook de uitvindingen van professor Punt, waaronder de Puntnik, de Stoomwieler, de Kaboutomobiel, het Puntvliegtuig en zijn Schoenspijkermachine vormden een enorme uitdaging. De kracht van de verhalen van Dulieu riepen beelden op en deze inspireerden mij tot het maken van diorama's. De steenberg, de konijnenheuvel met daarop de babbelbank, de oude kurkeik uit het verhaal **Het boomspook**, de ridderzaal van het toverkasteel van Piekeloris en nog enkele andere zijn in aanbouw.'

● *De nagebouwde heksenhut vormt een van de grotere stukken op de tentoonstelling. Daarboven de stoomwieler van professor Punt.*

Waarom het werk van een ander nagemaakt en niet zelf iets nieuws gecreëerd?

'Dat was inderdaad wel een dilemma: kan ik mij meten aan Jean Dulieu? Dan zou het van meet af aan een onzalig plan geweest zijn, je meten aan iemand die niet alleen bij mij, maar ook bij vele anderen in hoog aanzien staat. Het idee leek me 'leuk' en ook wel uitdagend: een beschreven en getekend object uitbeelden in 3D.

Omdat er ook veel werken uit de boeken van Dulieu niet in 3D zijn uitgevoerd in zijn eigen series en mensen toch op de een of andere manier gefascineerd waren door deze uitvoeringen heb ik het dan ook doorgezet. Maar let wel, altijd met in mijn achterhoofd: mensen in kennis te stellen van het werk van Dulieu en zijn eigen liefde voor de natuur – en met grote zorgvuldigheid de juiste sfeer te benaderen.

De hoofdontwerper van de Efteling – Karel Willemen - kwam ook eens onverwacht langs en was zeer onder de indruk van deze uitvoeringen en wist niet dat de wereld van Jean Dulieu zo rijk was. Dus een grote pluim voor mijn vader en mij.'

De expositie **Droomwereld** is van dinsdag t/m vrijdag te bezichtigen in Het Bezoekerscentrum Wofslaar te Breda.

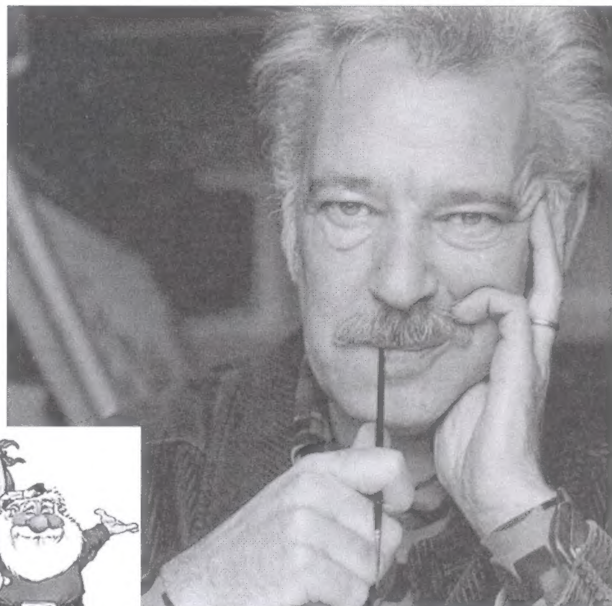
BOUTERBODE 43 - redactie: Maarten J. de Meulder - postadres: Dobbenwal 47, 9407 AD Assen - mailadres: bouterbode@paulusarchief.nl - drukwerk: De Marge, Groningen - abonnement: € 7,00 voor bode 41 t/m 45 op Ingbank 3945495 tnv Uitg. De Meulder te Assen - of via aankoop in de webwinkel van de uitgeverijwebsite www.demeulder.nl - verantwoording Paulus-illustraties:

- tijdschriftcode ISSN 1388-2465.

PIET WIJN OVERLEDEN

SCHEPPER VAN DIE ANDERE NEDERLANDSE STRIPKABOUTER, DOUWE DABBERT

Pieter Cornelis Wijn, een van de grote Nederlandse striptekenaars, is op woensdag 6 oktober op 80-jarige leeftijd in zijn woonplaats Leidschendam overleden. Het oeuvre dat deze stripmaker, illustrator en schilder ons nalaat is immens.

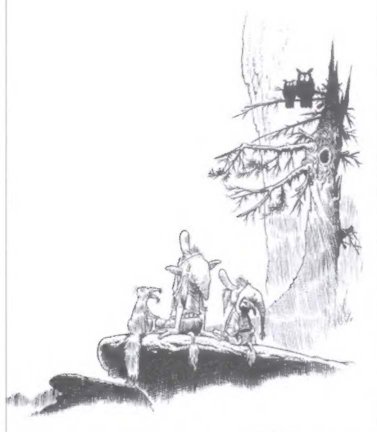

PIET WIJN, 1929 - 2010

Piet Wijn was een zeer begenadigd tekenaar en feeëriek fantast. Als 18-jarige trad hij in 1947 in dienst bij Toonder Studio's. Na een tijdje op de afdeling Tekenfilm gewerkt te hebben verscheen in 1948 zijn eerste strip **De zwarte hertog** in Tom Poes Weekblad. Vanaf 1949 maakte hij als freelancer voor datzelfde weekblad verhalen van de ridderroman **Verowin** en in 1951 begon hij aan zijn tekststrip **Aram van de Eilanden**.

Wijn was vele jaren lang de rechterhand van Marten Toonder. Vanaf 1971 zette hij tientallen verhalen van Heer Bommel en Tom Poes in potlood op, die vervolgens door Toonder werden uitgewerkt. Daarnaast tekende hij zelfstandig de laatste veertien verhalen van Kappie, zo'n negentig verhalen van Panda en de laatste vijftig verhalen van Koning Hollewijn.

Pieter Cornelis Wijn

Naast zijn werkzaamheden voor Toonder Studio's had Wijn ook zijn eigen reeksen, zoals **Alleen op de wereld**, **Gloria van Goes**, **Heidi en Peter**, **De scheepsjongens van Bontekoe**, **Annemoon**, de **Trollen Verhaaltjes** en de kleurrijke avonturen van de tweeling **Puk en Poppedijn**. Vooral de sprookjesachtige sfeer in die laatste serie sprak de lezers aan en het was dan ook logisch dat scenarist Thom Roep juist aan Piet Wijn voorstelde om samen met hem een nieuwe verhalenreeks in sprookjesachtige sfeer te willen opzetten: De avonturen van **Douwe Dabbert**.

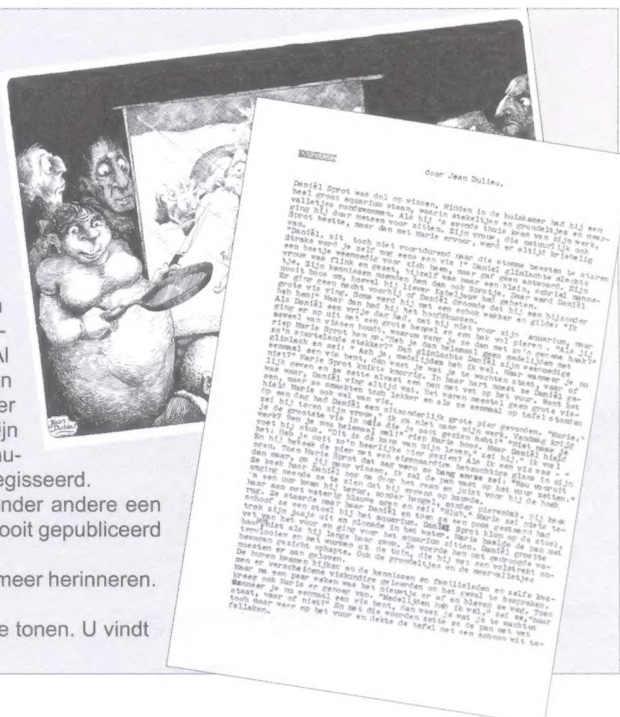
De reeks werd een enorm succes en tussen 1975 en 2000 verschenen er drieëntwintig verhalen van deze nieuwe stripkabouter in het weekblad **Donald Duck**.
Samen met Paulus de boskabouter vormt Douwe Dabbert een uniek en zeldzaam duo waar het de klassieke Nederlandse stripkabouter betreft.

In 1984 won Piet Wijn de Stripschapsprijs, de meest prestigieuze prijs voor strips in Nederland.
Een hersenbloeding in september 1986 schakelde zijn rechterkant uit, waardoor hij ineens niet meer kon tekenen. Met een onwaarschijnlijke volharding en wilskracht dwong hij zichzelf de maanden erna om z'n tekenwerk linkshandig voort te zetten. Midden in het 23e Douwe Dabbert-verhaal **De wonderlijke raamvertelling** ging het opnieuw mis, waardoor hij de afronding van dat verhaal in het jaar 2000 moest overlaten aan collega Dick Matena.

De naam Piet Wijn kan in één adem genoemd worden met grootheden als Toonder, Dulieu, Kuhn en Kresse. Zijn werk behoort immers tot het allerbeste dat in Nederland is gemaakt en zijn verhalen zullen nog generaties lang bewonderd worden.
De Nederlandse stripwereld is hem dankbaar voor al dat moois.

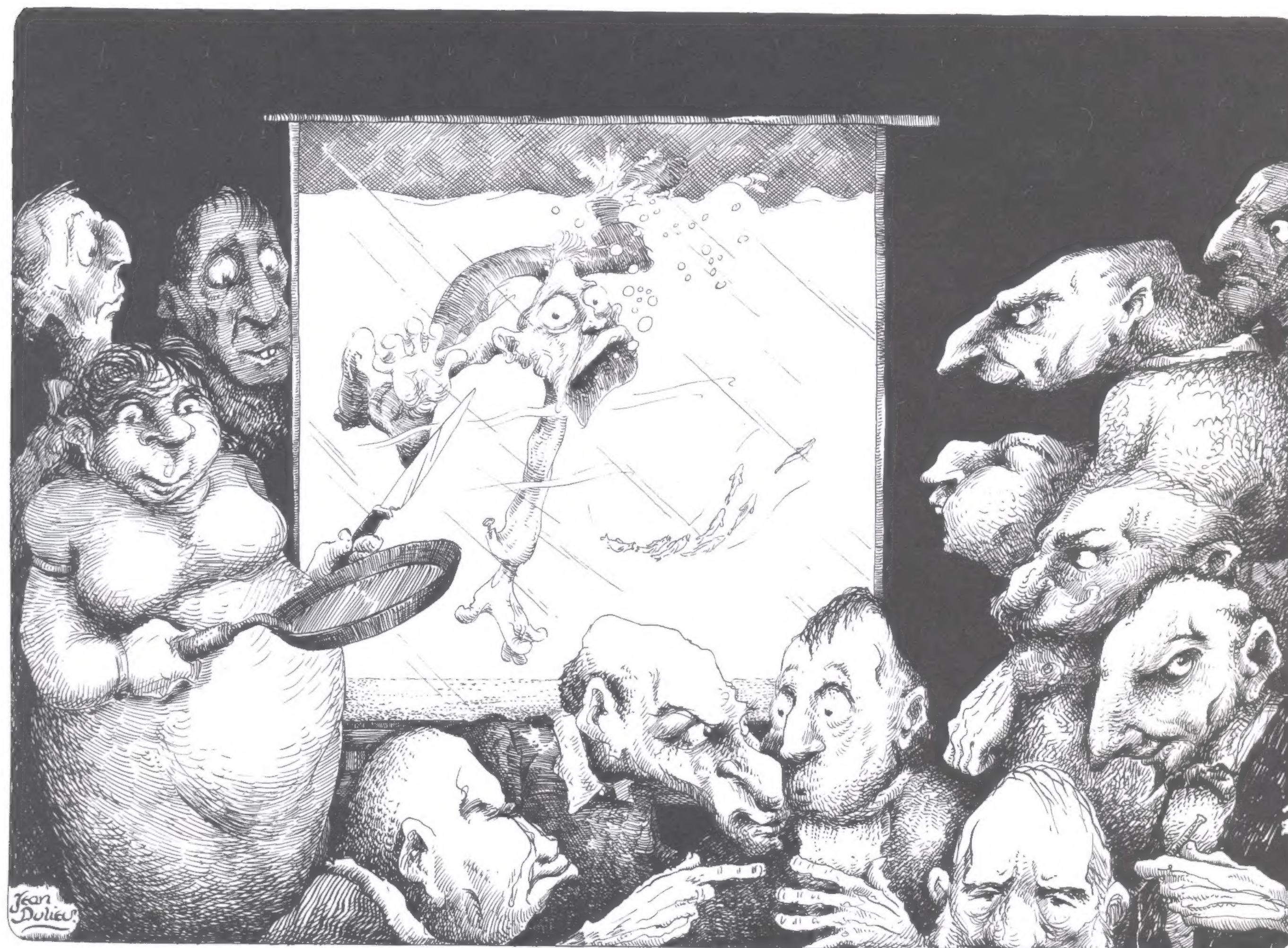
UIT DE SCHATKAMER VAN HET PAULUS ARCHIEF

In het prille begin van het Paulus Archief, zo pril dat de collectie de naam nog niet droeg, bracht ik mijn tweede bezoek aan Jean Dulieu. In een kleine kamer liet de auteur me plaatsnemen aan een tafel, waarop aan de rechterzijde een flinke stapel paperassen lag. Met enige opwinding begreep ik dat het gespreksonderwerp van mijn vorige bezoek - de noodzaak tot het bewaren van waardevolle zaken van kunstenaars - hier een vervolg ging krijgen. "Kijk eens of er wat voor je bij zit en gooi de rest maar op de grond," zei Dulieu met een glimlach en verliet het vertrek. Vol overgave begon ik de stapel velletje voor velletje te bekijken. Het waren schetsen, afgekeurde tekeningen, kinderboeken waarvan sommige gesigneerd, veel krantenrecensies en enkele getypte stukken waarvoor ik te opgewonden was om ze op dat moment te doorgronden. Al gauw verloor ik de greep op het geheel en was niet meer in staat te beoordelen wat wél en wat niet bewaard diende te worden. Toen Dulieu een kwartiertje later met een kop thee terugkeerde, lag de gehele stapel dan ook op z'n kop aan mijn linkerzijde, klaar om mee naar huis te nemen. De lach op het gezicht van de auteur gaf aan dat hij de situatie doorhad en misschien zelfs bewust zo had geregisseerd.
Eenmaal thuis volgde een tweede onderzoek van het materiaal, waarbij ik onder andere een getypt kort verhaal plus bijbehorende illustratie ontdekte dat naar mijn weten nooit gepubliceerd was. Qua tekenstijl schatte ik de pentekening in op eind jaren vijftig.
In latere gesprekken kon Dulieu zich de oorsprong van dit verhaal helaas niet meer herinneren. Wel gaf hij toestemming om het een keer te gebruiken in de Bouterbode.
Het kerstnummer 2010 leek me een mooie aanleiding om het eindelijk eens te tonen. U vindt het op pagina 4.

door Jean Dulieu.

Daniël Sprot was dol op vissen. Midden in de huiskamer had hij een heel groot aquarium staan, waarin stekeltjes en grondeltjes en meervalletjes rondzwommen.

EERZUCHT

door Jean Dulieu

Daniël Sprot was dol op vissen. Midden in de huiskamer had hij een heel groot aquarium staan, waarin stekeltjes en grondeltjes en meervalletjes rondzwommen. Als hij 's avonds thuis kwam van zijn werk, ging hij daar meteen voor zitten. Zijn vrouw, die natuurlijk ook Sprot heette, maar dan met Marie ervoor, werd er altijd kriebelig van.

"Daniël, zit toch niet voortdurend naar die stomme beesten te staren. Straks word je zelf nog eens een vis!" Daniël glimlachte slechts een beetje weemoedig voor zich heen, maar gaf geen antwoord. Zijn vrouw was flink en gezet, hijzelf was maar een klein, schriel mannetje. Zijn kennissen noemden hem dan ook Sprotje. Daar werd Daniël nooit boos om, hoewel hij liever Kabeljauw had geheten.

Er ging geen nacht voorbij of Daniël droomde dat hij een bijzonder grote vis ving. Soms werd hij met een schok wakker en gilde: "Ik heb hem!" Maar dan had hij het hoofdkussen.

Als Daniël een vrije dag had, zat hij niet voor zijn aquarium maar ging er op uit met een grote hengel en een bak vol pieren. "Als jij zoveel van vissen houdt, waarom vang je ze dan met zo'n gemene haak?" riep Marie Sprot hem na. "Heb je dan helemaal geen medelijden met zo'n spartelende stakker?" Dan glimlachte Daniël zijn weemoedige glimlach en zei: "Ach ja, medelijden heb ik wel. Maar wanneer je nu eenmaal een vis bent, dan weet je wat je te wachten staat, waar of niet?" Marie Sprot knikte knorrig. In haar hart moest ze Daniël gelijk geven en ze zette alvast een pan met vet op het vuur. Want het was waar, Daniël ving altijd wat. Het waren meestal geen grote vissen maar ze smaakten toch lekker en als ze eenmaal op tafel stonden hield Marie ook wel van vis.

Op een dag had Daniël een uitzonderlijk grote pier gevonden. "Marie," zei hij tegen zijn vrouw, "ik ga niet naar mijn werk. Vandaag krijg je de grootste vis in huis die je ooit gezien hebt!" "Niet naar je werk? Ben je nou helemaal mal!" riep Marie boos. Maar Daniël hield voet bij stuk. "Dit is de kans van mijn leven," zei hij, "ik voel het! Heb je ooit zo'n heerlijke pier gezien? Als ik een vis was – " En hij bekeek de pier met een eigenaardige hebzuchtige glans in zijn ogen. Toen Marie Sprot dat zag werd ze bang en ze zei: "Nou vooruit dan maar, ga jij maar vissen, ik zal de pan vast op het vuur zetten." Ze keek haar Daniël nog na door het raam en juist voor hij de hoek omging meende ze te zien dat hij ergens op kauwde.

Na een uur kwam hij terug, zonder hengel, zonder pierenbak. Hij keek haar aan met waterig blauwe ogen en zei: "Blub." Marie zei niets terug. Ze staarde naar haar Daniël en toen ze een poos gestaard had schoof ze een stoel bij het aquarium. Daniël Sprot klom op de stoel, trok zijn jasje uit en plonsde in het water. Marie haalde de pan met vet van het vuur en ging voor het aquarium zitten. Daniël groette haar zelfs niet als hij langs haar zwom. Ze voerde hem met gedroogde watervlooien en met wurmen uit de tuin die hij met een volstrekt onbewogen gezicht ophapte. Ook de grondeltjes en de meervalletjes moesten er aan geloven.

De buren kwamen kijken en de kennissen en familieleden en zelfs kwamen er verscheidene viskundige geleerden om het geval te bespreken. Maar na een paar weken was het nieuwtje er af en bleven ze weg. Toen kreeg ook Marie er genoeg van. "Medelijden heb ik wel," zei ze, "maar wanneer je nu eenmaal een vis bent, dan weet je wat je te wachten staat, waar of niet?" En met die woorden zette ze de pan met vet toch maar weer op het vuur en dekte de tafel met een schoon wit tafellaken.